

GONG

IZVJEŠTAJ

O ponovljenim i dodatnim izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te dodatnim izborima za predstavnike nacionalnih manjina i hrvatskog naroda u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

15.02.2004.

OPĆE INFORMACIJE

Ponovljeni i dodatni izbori održali su se u ukupno 162 jedinice lokalne i područne samouprave, od ukupno 413 raspisanih (39,22%). Za sve vrste izbora predloženo je ukupno 1 514 kandidata, a pravo glasa imalo je ukupno 173 409 birača.

Izbore je promatralo **99 promatrača GONG-a** raspoređenih u **48** mobilnih promatračkih ekipa GONG-a na, koje su do tijekom izbornog dana obišle **395** biračkih mjesta od ukupno 415 biračkih mjesta.

OPĆA OCJENA GONG-a

Izborni dan protekao je u tolerantnoj i demokratskoj atmosferi, uz poštivanje izbornih pravila i profesionalan rad biračkih odbora, no uz vrlo slab odaziv birača.

Održavanje izbora u samo 39% jedinica za koje su raspisani izbori zbog nekandidiranja te slab odaziv birača pokazuju da javnost nije u dovoljnoj mjeri upoznata sa konkretnim radom samih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Državno izorno povjerenstvo i Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske u više su navrata pozvali birače na izbore.

No, odaziv birača uvijek je rezultat rada samih kandidata, odnosno kandidiranih udruga i stranaka, koje imaju ključnu ulogu u motiviranju birača za izlazak na izbore.

PRAVNI OKVIR I PROVOĐENJE IZBORA

Pravni propisi koji sadrže odredbe o ovim izborima u Republici Hrvatskoj:

- Ustav Republike Hrvatske, NN br. 41/01
- Ustavni zakon o Ustavnom sudu - pročišćeni tekst, NN br. 49/02
- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, NN br. 155/02
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN br. 33/01
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN br. 45/03
- Zakon o popisima birača, NN br. 19/92
- Kazneni zakon, NN br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01 i 111/03
- Obvezatne upute Državnog izbornog povjerenstva 138-145, NN br. 4/04 i 15/04
- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, NN br. 10/02

PRAVNI OKVIR

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pravni okvir za izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina sadržan je u Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina – Glava III. (NN 155/02) te u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – članci 9. – 9d. te Glava VIII.a (NN 45/03).

Prema odredbama navedenih zakona, vijeća nacionalnih manjina su neprofitne pravne osobe koja čine predstavnici nacionalnih manjina s područja jedinice lokalne (gradovi i općine) ili područne (regionalne) samouprave (županije), s ciljem sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima. Vijeće pojedine nacionalne manjine u općini broji 10 članova, u gradovima 15, a u županijama 25 članova. Predstavnici nacionalnih manjina su osobe izabrane od strane pripadnika nacionalnih manjina u pojedinoj jedinici lokalne ili područne (regionalne) samouprave gdje nisu ostvareni uvjeti za formiranje vijeća, a broj pripadnika nacionalne manjine veći je od 100.

Osim toga, pripadnici manjinskog stanovništva i hrvatskog naroda tamo gdje nije većina imaju pravo na predstavnike u općinskim/gradskim vijećima te županijskim skupštinama razmjerno svom udjelu u stanovništvu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, ukoliko njihov broj prelazi 5% svih stanovnika jedinice. Statutom jedinice određuje se broj pripadnika pojedine nacionalne manjine ili pripadnika hrvatskoga naroda (tamo gdje ne čine većinu) koji treba biti izabran u predstavničko tijelo.

Sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u upravljanju lokalnim poslovima ostvaruje se kroz vijeća ili predstavnike nacionalnih manjina te kroz predstavnike u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Vlada Republike Hrvatske raspisuje izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina te dodatne izbore za predstavnike manjina i hrvatskog naroda u predstavničkim tijelima posebnom odlukom temeljenom na rezultatima popisa stanovništva.

Kandidate za članove vijeća nacionalnih manjina, odnosno kandidate za predstavnike nacionalnih manjina, mogu predlagati udruge nacionalnih manjina ili najmanje 20 pripadnika nacionalne manjine sa područja općine, odnosno 30 sa područja grada i 50 sa područja županije. Predlagatelj može predložiti najviše onaj broj kandidata koji se bira u to vijeće nacionalne manjine.

Kandidate za predstavnike manjina i hrvatskog naroda u predstavničkim tijelima mogu predlagati političke stranke, udruge nacionalnih manjina ili birači (najmanje 100 potpisa za općinsku listu, 150 za gradsku, a 500 za županijsku listu).

Biračko pravo imaju pripadnici nacionalnih manjina za čije se predstavnike provode izbori s prebivalištem u jedinici samouprave (županije, grada, općine) u kojoj se provode izbori.

Članovi vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina biraju se neposredno tajnim glasovanjem za razdoblje od četiri godine.

Članovi vijeća nacionalnih manjina biraju se tako da područje čitave jedinice čini jednu izbornu jedinicu. Na izbornu listu unose se svi valjano predloženi kandidati prema abecednom redu prezimena.

Za članove vijeća nacionalne manjine izabrani su kandidati koji su dobili najveći broj glasova birača koji su glasovali, ovisno o broju članova vijeća nacionalne manjine koji se bira u pojedinoj jedinici.

Predstavnici manjina i hrvatskoga naroda u predstavničkim tijelima biraju se neposredno tajnim glasovanjem na razdoblje do kraja mandata predstavničkog tijela.

Na glasačkom listiću nalazi se popis stranačkih/koalicijskih/nezavisnih lista i njihovih nositelja. Ako se u predstavničko tijelo jedinice bira do tri člana predstavnika pojedine nacionalne manjine, uz svakog kandidata za člana predlaže se i kandidat za njegovog zamjenika.

Glasovanje se odvija osobno, zaokruživanjem jednog rednog broja ispred naziva liste ili kandidata.

Tijela za provedbu izbora su birači odbori, općinska, gradska i županijska izborna povjerenstva te Državno izborna povjerenstvo.

Odluku o raspisivanju Izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te za predstavnike manjina i hrvatskog naroda u predstavničkim tijelima za dan 15. veljače 2004, Vlada Republike Hrvatske donijela je 5. siječnja 2004.

Državno izborna povjerenstvo je u pripremama za provedbu izbora donijelo 7 obvezatnih uputa za izbore predstavnika manjina i hrvatskoga naroda u predstavničkim tijelima (o redoslijedu izbornih radnji i tijeku izbornih rokova, o obrascima za postupak kandidiranja, o postupku kandidiranja, o pravima i dužnostima promatrača, o načinu uređenja biračkog mjesta, o načinu glasovanja nepismenih osoba, osoba s tjelesnom manom te bolesnih i nepokretnih osoba te o obrascima za postupak izbora).

Također je donijelo 2 obvezatne upute za izbore za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (o redoslijedu izbornih radnji i tijeku izbornih rokova te o primjeni prijašnjih obvezatnih uputa).

Izmjene izbornog zakona usvojene prije izbora u svibnju 2003., koje reguliraju izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, vrlo su neprecizne i ostavile su veliki dio regulacije važnih pitanja Državnom izbornom povjerenstvu koje je, iako nije zakonodavno tijelo, od raspisivanja izbora moralo donijeti devet obvezatnih uputa kojima se pobliže definiraju i reguliraju pojedini aspekti izbornog procesa u vrlo kratkom vremenskom roku.

Financiranje izbornih kampanja

Financiranje izborne kampanje nije regulirano pozitivnim propisima na zadovoljavajući način, s obzirom da ne postoje odredbe koje određuju dozvoljene i nedozvoljene donatore, visinu troškova kampanje, obvezu sudionika na izborima da u određenom roku javno objave sredstva i izvore sredstava utrošenih na kampanju te sankcije za nepoštivanje propisa.

Sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske o određivanju visine naknade troškova promidžbe za dopunske izbore od 22. siječnja 2004., pravo na naknadu troškova za izbore predstavnika manjina i hrvatskog naroda u predstavničkim tijelima ostvaruju političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji koji na dopunskim izborima dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iznos za pojedinog člana u predstavničkom tijelu je 3 000,00 kn za općinsko vijeće, 4 000,00 kn za gradsko vijeće te 5 000,00 kn za županijsku skupštinu.

Za financiranje kampanje za dopunske i ponovljene izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu predviđena sredstva iz Državnog proračuna.

PROVOĐENJE IZBORA

Državno izborno povjerenstvo

Sukladno izbornom zakonu, konstituirano je Državno izborno povjerenstvo (DIP) kao najviše tijelo za provedbu izbora. Zbog nepreciznog izbornog zakona, DIP je svojim Obvezatnim uputama bio primoran regulirati praktična pitanja provedbe izbora. Nakon prihvaćanja kandidatura, u DIP su ušli i predstavnici političkih stranaka.

DIP je na svojim novim web stranicama informirao građane o propisima, odlukama, obvezatnim uputama, priopćenjima i analitici ovih izbora. Međutim, izostale su korisne zbirne informacije za birače kao što je popis mjesta gdje se održavaju izbori, popis biračkih mjesta, popis kandidatura i sl.

Ocjenjujemo da je DIP, s obzirom na uvjete rada, količinu posla i kratkoću rokova u izbornom postupku, vrlo profesionalno odradio svoj posao u organizaciji izbora. Suradnja s GONG-om bila je vrlo korektna.

Županijska, gradska i općinska izborna povjerenstva i birački odbori

Glavnina provedbe izbora decentralizirana je i povjerena županijskim, gradskim i općinskim izbornim povjerenstvima, kao i pri provođenju izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izborna povjerenstva su dobro surađivala s uredima GONG-a pružajući sve potrebne informacije i reagirajući na dojave GONG-a o nepravilnostima na izborni dan.

Birački odbori

Opći je dojam da je educiranost izbornih povjerenstava i biračkih odbora na ovim izborima bila zadovoljavajuća te da su profesionalno obavljali svoj posao, uz vrlo mali broj iznimaka. Pojedini birački odbori Vukovarsko-srijemske županije sami su upozorili promatrače GONG-a na neažuriranost izvadaka iz popisa birača koje su zaprimili (na popisima su se nalazile osobe koje su umrle ili davno odselile).

Ostale državne institucije

Središnji državni ured za upravu korektno je surađivao s GONG-om pružajući sve potrebne informacije u kratkom roku. Ured je, također, izdao jedan interni naputak uredima za opću upravu na nivou županije, vezane za popise birača i provedbu izbora.

IZBORNA KAMPANJA I MEDIJI

KANDIDATURE

Dopunski i ponovljeni izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina

Za članove vijeća nacionalnih manjina, Vlada je raspisala 291 izbore, a održalo se ukupno 115 izbora, odnosno 39,52% od ukupno raspisanih izbora. Na tim izborima trebalo je izabrati 1453 članova vijeća, a predloženo je 1326 kandidata.

Za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisani su 101 izbori, a održalo se 27 izbora ili 26,73%. Trebalo je ukupno izabrati 27 kandidata, a predloženo je 28.

Dopunski izbori za članove vijeća, odnosno predstavnike, austrijske, rusinske i ukrajinske nacionalne manjine nisu se održali jer nije bilo kandidata.

Dopunski izbori u predstavnička tijela (županijske skupštine i gradska ili općinska vijeća)

Vlada Republike Hrvatske raspisala je ukupno 21 dopunske izbore za predstavnike nacionalnih manjina i predstavnike hrvatskoga naroda u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Od toga je raspisano 19 dopunskih izbora za predstavnike nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima, a održalo se 18 izbora ili 94,74%, budući da u općini Petrijanec (Varaždinska županija) nije bilo kandidata. Biralu su se 22 kandidata, a kandidirano ih je ukupno 32.

Na dopunskim izborima za predstavnike hrvatskoga naroda održanima u općinama Šodolovci i Markušica birala su se dva kandidata, a toliko ih je bilo i predloženo.

POLITIČKA KAMPANJA I MEDIJI

Karakteristika je ovih izbora da, uz iznimku grada Pule, prave političke kampanje nije bilo.

Činjenica je da je u velikom broju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predloženo upravo onoliko kandidata koliko ih se bira, pa politička kampanja u smislu nadmetanja kandidata i nije bila potrebna.

Međutim, kada se govori o kampanji u smislu upoznavanja birača s predloženim kandidatima te njihovim planovima za poboljšavanje položaja pripadnika nacionalnih manjina na lokalnom nivou, smatramo da je takav vid direktne kampanje neopravdano izostao. Budući da se uglavnom radi o malim sredinama, smatramo da su se kandidati i bez većih financijskih sredstava mogli upoznati s biračima, što bi pridonijelo ne samo većem izlasku birača na birališta, već i razini informiranosti građana o ovom obliku sudjelovanja manjina u javnim poslovima.

Kako za lokalne izbore ne postoje pravila o praćenju izbora kao za parlamentarne, ne postoje ni detaljne obaveze medija po pitanju praćenja kampanje.

Mediji su u sklopu informativnog programa pravovremeno objavljivali priopćenja Državnog (3) i nižih izbornih povjerenstava te GONG-a (3), no uglavnom nisu pratili kampanje kandidata budući da ih nije ni bilo. Iznimka su mediji u Istarskoj županiji koji su vršili i predstavljanje kandidata za Gradsko vijeće Grada Pule.

GONG nije zaprimio ni jedan poziv ili prigovor vezan za djelovanje medija na ovim izborima.

TIJEK IZBORA

ATMOSFERA

Atmosfera na biračkim mjestima bila je tolerantna i demokratska. Cjelokupnoj atmosferi pridonijela je korektna organizacija izbora od strane Državnog i ostalih izbornih povjerenstava koji su u svojem djelovanju bili transparentni i otvoreni.

Centralni ured GONG-a korektno je surađivao s Državnim izbornim povjerenstvom, županijskim/gradskim/općinskim izbornim povjerenstvima, kao i s većinom biračkih odbora. U rješavanju manjih problema na nekim biračkim mjestima, od strane izbornih povjerenstava i gotovo svih biračkih odbora naišli smo na razumijevanje i pomoć.

IZBORNI DAN

GONG svoja opažanja o izbornom procesu temelji na dojavama mobilnih promatračkih ekipa i građana. Promatrači su dojavili samo manji broj kriznih situacija te možemo izvijestiti o sljedećem:

- Sva biračka mjesta otvorena su i zatvorena na vrijeme, osim biračkog mjesta br.1 u Drnišu koje je otvoreno u 7:20 zbog kašnjenja u pripremi biračkog mjesta.
- Nekoliko je biračkih odbora promijenilo lokaciju biračkog mjesta zbog nezadovoljavajućih uvjeta (grijanje i sl.), o čemu su obavijestili birače.
- Birački odbori zaprimili su na vrijeme sav potreban birački materijal te pravilno pripremili biračka mjesta za dolazak birača, osim na biračkom mjestu br. 15 u Vrlici, gdje birački odbor nije zaprimio sav birački materijal (nisu dobili vosak za pečaćenje i plakate s kandidacijskim listama). Naknadno je birački odbor zalijepio glasačke kutije ljepljivom trakom, a GIP Vrlika je na njih udario svoj pečat.
- U Hrvatskoj Dubici birački je odbor zaprimio Izvadak iz popisa birača bez ijednog birača. Objašnjenje Županijskog izbornog povjerenstva je da je postojala mogućnost dolaska birača s potvrdom (navršena punoljetnost, neupisanost u popis birača i sl.).
- U Vukovarsko-srijemskoj županiji članovi biračkih odbora na više biračkih mjesta žalili su se na neažurirane popise birača (mnogo je osoba upisanih u popise koje su umrle, odselile i sl.).
- Promatrači GONG-a uložili su primjedbu na biračkom mjestu br. 1 u Slavonskom Brodu (zgrada gradske uprave, Tome Skalice 1) jer birački odbor nije uredio biračko mjesto u skladu s Obvezatnim uputama *O načinu uređivanja biračkog mjesta*. Na zidu je bila slika Franje Tuđmana, koja nije otklonjena ni nakon upozorenja promatrača o ovoj nepravilnosti.
- Birački odbori bili su educirani i informirani i svoj posao obavljali profesionalno, upućujući birače u proceduru glasovanja.
- Promatrači nisu uočili kršenje izborne šutnje.

Najučestaliji telefonski pozivi građana

Prije izbornog dana bilo je 217 pozva građana, najčešće o tome gdje se održavaju izbori i za koje manjine te o lokaciji biračkog mjesta. Također, zvale su i dvije radio stanice koje su zvale radi informacije održavaju li se na njihovom području izbori. Bilo je i komentara građana kako im je spot GONG-a jedina informacija o izborima.

GONG je na izborni dan zaprimio 219 poziva građana koja su se u većini odnosila na upite o lokaciji biračkog mjesta te održavaju li se izbori u njihovoj općini ili gradu.

OBJAVLJIVANJE REZULTATA I PRIGOVORI

Županijska izborna povjerenstva su nakon izbornog dana izvijestila javnost o odazivu birača po izbornim jedinicama, kao i o izabranim kandidatima.
Nije zaprimljen niti jedan prigovor kandidata.

PREPORUKE GONG-a

Državno izorno povjerenstvo

Nužno je što hitnije uspostavljanje Državnog izbornog povjerenstva (DIP-a) kao stalnog tijela. Članovi dosadašnjih sastava DIP-a birani su iz redova sudaca, koji i u vrijeme izbora obavljaju svoje sudačke dužnosti.

Razlozi zbog kojih bi DIP trebao postojati kao stalno tijelo su:

1. tehnički bolje provođenje izbora
2. kontinuirana edukacija članova izbornih povjerenstava i biračkih odbora
3. kontinuirano informiranje i edukacija birača
4. podrška kandidatima
5. lakša koordinacija s tijelima državne uprave
6. kontrola financiranja kampanja
7. olakšavanje znanstvenih istraživanja

Dakle, takvo stalno tijelo može posvetiti više pažnje edukaciji i pravodobnoj informiranosti svih birača, biračkih odbora, izbornih povjerenstava pa i samih kandidata. Ovo je osobito važno iz razloga jer se izborna pravila mijenjaju neposredno pred svake izbore, što dovodi do pravne nesigurnosti i nepravodobne informiranosti birača i kandidata.

Zakon o popisima birača

Na ovim izborima Državno izorno povjerenstvo i Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave bili su ponovo prisiljeni regulirati ovu materiju nizom obvezatnih uputa i službenih naputaka.

Osim toga, jedan od najvećih problema jest neažuriranost popisa birača. U njima se nerijetko pojavljuju osobe koje su preminule ili odselile bez odjave prebivališta, pa se još uvijek nalaze u popisima birača.

Preporučamo izmjene i dopune Zakona o popisima birača. Navedenom zakonu potrebne su minimalne tehničke izmjene i dopune u cilju:

- povećanja ekonomičnosti i točnosti vođenja evidencije,
- osiguranja interne mreže državne uprave za prijenos potrebnih podataka,
- centralizacije popisa birača,
- povećanja odgovornosti u ažuriranju popisa birača,
- kvalitetnijeg informiranja građana o načinu glasovanja raznih kategorija birača,
- rješavanja pitanja sadržaja popisa birača s obzirom na JMBG,
- omogućavanja nesmetanog uvida u popise birača svim zainteresiranim osobama.

Financiranje izbornih kampanja

Ne može se govoriti o transparentnosti izbornog procesa sve dok se ne reguliraju pitanja financiranja izbornih kampanja te apeliramo na donošenje Zakona o financiranju izbornih kampanja. Njime bi se, prije svega, trebao odrediti vremenski okvir za financiranje kampanje, dozvoljeni gornji iznos za potrošnju pojedine stranke ili kandidata za kampanju, zabraniti određene donatore (strani donatori, državne institucije i poduzeća u većinskom državnom vlasništvu, neprofitne, vjerske i humanitarne organizacije) te postaviti ograničenja na

određene vrste donacija (npr. anonimne donacije iznad određenog iznosa). Osim toga, bitno je propisati obvezu stranaka i kandidata da određenom tijelu nakon izbora predaju izvješća o primljenim i potrošenim sredstvima tijekom kampanje te da se izvješća javno objavljuju.

Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Izborni sustav

Članak 9 b. st. 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ovaj stavak predstavlja miješanje razmjernog i većinskog sustava provođenja izbora koje je u kontradikciji metodom preračunavanja glasova u mandate propisanom ovim Zakonom. Naime, nemoguće je provesti izbore po D'Hondtovoju metodi (razmjerni sustav) koja je propisana ovim Zakonom ukoliko se ostavi sistem kandidata + zamjenika (kao što je u ovom stavku), što predstavlja odliku većinskog sustava. Također, postavlja se pitanje ponovljenih – dvokružnih izbora ukoliko neki od kandidata dobiju jednak broj glasova za isti preostali mandat. Zakon ne predviđa rješenje za ovu mogućnost. Preporuka jest da se ne miješaju izborni sustavi unutar ovog Zakona.

Obveze medija

Potrebno je zakonom propisati i uskladiti obveze lokalnih medija u djelomičnom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s obzirom na praćenje predizbornih kampanja kao i medija koji su ispostave HRT-a, s obzirom na obveze HRT-a na nacionalnom nivou tijekom praćenja izborne promidžbe. Odredbe bi trebale ići u smjeru poštivanja ravnopravnog pristupa svim medijima za sve kandidate na izborima.

Metoda preračunavanja glasova u mandate

Navedena metoda koja je propisana Zakonom nije čista D'Hondtova metoda već izvedenica koja dokazano dovodi do prekobrojnih mandata pogotovo na lokalnim izborima (vidjeti odluku Ustavnog suda Broj: U-VII-1244/2001). S obzirom da je Hrvatski sabor 2. travnja 2003. godine usvojio amandman na Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor kojim se dotadašnja metoda (ista kao u ovom Zakonu) zamjenjuje čistom D'Hondtovom metodom, a što je sukladno odluci Ustavnog suda, trebalo bi istu praksu primijeniti i ovdje te uvrstiti čistu D'Hondtovu metodu.

Članovi biračkih odbora i izbornih povjerenstava

Potrebno je regulirati Zakonom da li članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora mogu ili ne mogu biti članovi političkih stranaka.

Također, potrebno je zabraniti kandidatima na izborima da budu članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora u užem ili širem sastavu, s obzirom na raširenu praksu na lokalnom nivou da se to odobrava, a zakonom nije zabranjena. To je direktan sukob interesa.

Objava rezultata po biračkim mjestima

Potrebno je regulirati da izborna povjerenstva objave/učine dostupnim rezultate izbora po biračkim mjestima, s obzirom da im tehničke mogućnosti to dozvoljavaju no zasad to još uvijek ovisi o dobroj volji pojedinih povjerenstava. Smatramo da je takva objava u interesu kako građana tako i samih sudionika na izborima.

Zaštita izbornog prava

Potrebno je uskladiti odredbe o zaštiti izbornog prava s člankom 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, kao što je to učinjeno prilikom izmjena Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor 4. travnja 2003. godine, te uskladiti i s odlukom Ustavnog suda (vidjeti odluku Ustavnog suda broj U-VII / 226 / 2004).

Konstituiranje vijeća nacionalnih manjina

Potrebno je zakonom regulirati na koji način se konstituiraju vijeća nacionalnih manjina i tko ih saziva na konstituirajuću sjednicu, s obzirom na brojne upite kandidata na izborima koji nisu sigurni u način konstituiranja.

ZAKLJUČAK

Izmjena, odnosno donošenje navedenih zakona, jedini su način da se izborni proces do kraja učini transparentnim, da hrvatski građani budu informirani i da se ostvarujući svoje biračko pravo osjećaju dostojanstveno.

Stoga ponovo apeliramo na Hrvatski sabor, ministarstva i ostale državne institucije da pokrenu i provedu cjelokupnu reformu izbornog zakonodavstva Republike Hrvatske kako bi se ono uskladilo sa standardima Europske unije.